

LITERAIR

Deze rubriek wordt verzorgd door de Lappersfort Poets Society, een kring van dichters en dichtersessen die de bezorgdheid voor de aarde in poëzie heeft gegoten. Ze nemen het op voor het Lappersfortbos en alle bedreigde bossen en wouden. Hun stem fluistert zich een weg naar het oor van de wereld. Zie ook www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php en www.poëziebos.be

Naar de bron

stroomopwaarts stapten we en
merkten in het begin niet eens
dat de rivier begon te krimpen

zo zelfzeker en speels bleef water
langs glanzende rotsen naar beneden
buitelen tot de onverwachte aanblik

van niet meer dan een bergbeek
een paar duizend stappen later
een geultje en stonden we tenslotte

omringd door hemelhoog torenende
donkergroene bergen op de stilste
plek waar ze aan de voet van een

wilg als een nietig sijpelen begon
een onopvallende glinstering waarrond
in omgewoelde modder de sporen

van reeën en everzwijnen die deze
bron al hadden gevonden toen wij
mensen nog moesten worden bedacht

De Grote Mensmachine

nauwelijks nog een plek
waar beschaving zich niet
schreeuwerig kenbaar maakt

in al wat ze uitgewoond
uitgebraakt achterlaat
in landschap dat met

reuzenhand is omgewoeld
met zevenmijlslaarzen
onder de voet gelopen

in het gedaver en gebrom
van de Grote Mensmachine
die dag en nacht doorgaat

en als een knellende helm
om deze hele aardbol zit
maar stel je het ogenblik

voor waarop dit geluid
eensklaps zou verdwijnen
de eindelijk existentiële paniek

als wij ze allemaal samen
oorverdovend zouden horen:
de stilte van de wereld na ons

A la recherche du temps

het begon met het verwonderd kijken
naar het gaan en komen van de dagen
de voortgang van de zon, het volgen
van haar schaduw over aarde: te weten

wanneer te slapen te jagen te eten maar
menselijke honger naar houvast dwong
ons om het ongrijpbare te meten, eerst
bescheiden nog met zonnewijzer, zandloper

en waterklok maar bij velen begon het
toen te knagen en kwamen ze tevoorschijn
de dromers en fantasten, de al te gekke
klokkenmakers die hun eigen tijd driftig

vergaten op zoek naar het fijnste mechaniek
met radertjes, gewichten, echappementen en
steeds maar nieuwe ontwerpen van onrust
die hun eigen onrust zou doen opgaan

in een droom van het absolute tikken van de
aarde dat pas eeuwen later door een eenzaat
uit het donkere hart van bergen werd opgediept
waardoor we voortaan allen quartzgestuurd

door onze dagen zwierven maar ook dat heldere
kristal stelde teleur dus verder ging de zoektocht
tot we ten slotte aanbelandden bij de hartklop
van het universum in het trillen van één enkel

cesiumatoom met een afwijking van krap één
seconde op dertig miljoen jaar en daar doen we
het dus mee, geen ambitie meer over en helaas
past ons na deze eeuwenlange queeste alleen

nog meer bescheidenheid want nog steeds
heeft het weefsel van tijd al zijn geheimen
weten te bewaren, is het uur van niemands
dood ook maar met één ademtocht uitgesteld

*Noot: echappement en onrust zijn termen uit de
klokkenmakerij. Het echappement zorgt voor een gelijk-
matige ontspanning van een opgewonden veer. De
onrust is een andere benaming voor de slinger van een
klok.*

De schaal van Richter (Charles Richter 1900-1985)

zou hij hebben geweten, gewild
dat dit van hem zou achterblijven:
bij het horen van zijn naam telkens

een schokgolf en het puurste afgrijzen
omdat alweer massaal vernieling en
dood is gezaaid van Sendai tot Kasjmir

van Bam tot Port-au-Prince en dat
het nooit discreet om een handvol
maar steevast om vele tienduizenden

moet gaan die verpletterd, bedolven
meegesleurd, verzwolgen, verdwenen
hele eilanden, bergen, steden gewist

of zou hij verwoed zijn blijven zoeken
naar accurate voorspellende signalen
zodat hij misschien ooit als een grote

redder van de wereld zou worden gezien
en heeft hij daar tijdens de nacht van 29
september 1985 de slaap nog voor gelaten

*Charles Richter (26/04/1900–30/09/1985), Amerikaans
natuurkundige en seismoloog. Sendai, Kasjmir, Bam
en Port-au-Prince zijn plaatsen waar zich de voorbije
jaren zeer zware aardbevingen (of zeebevingen) hebben
voorgedaan.*

G-kracht

I.

horen wij niet langer ergens thuis
worden wij geboren en is nadien
om te leven lief te hebben en te
sterven elke plek ons om het even

kunnen wij het dragen om te weten
welke rampen zich op elk moment van
onze dagen en onze nachten in elk gat
van de wereld aan het voltrekken zijn

II.

misschien zoals er voor ons lichaam
een maximale G-kracht bestaat waarna
het hele systeem finaal uit elkaar spat

overschrijden we binnenkort een kritisch
punt, een amplitude van verplaatsing
een frekwentie van uithuizigheid waartegen

onze zielen niet langer bestand: zo ongeremd
en onophoudelijk in ruimte en tijd verkast
reëel en virtueel over en weer geslingerd

zullen ze als in een centrifuge beginnen
afbrokkelen, versplinteren, desintegreren
of moeten we maar beaat blijven geloven

dat het leven nu toch echt veel boeiender
en zo vervullend dat almaar meer mensen
mekaar op weg naar de uitgang verdringen

G-kracht (g-force): een begrip dat in lucht- en ruimtevaart wordt gehanteerd. Een onge oefend mens raakt bewusteloos als hij een tijdje wordt blootgesteld aan 6g (= 6 keer de gewone valversnelling). Mits training kan dit worden verhoogd.

Marc Tritsmans studeerde tandheelkunde en werkt als milieuableider. Na publicatie van een aantal losse gedichten in diverse literaire tijdschriften debuteerde hij in 1992 met de bundel *De wetten van de zwaartekracht*. Ondertussen is hij met *Studie van de schaduw* (2010) aan zijn negende bundel toe. Dat boek werd in 2011 bekroond met de Herman de Coninckprijs voor de beste dichtbundel. Centraal in zijn werk staan de fundamentele levensvragen, die grotendeels onbeantwoord blijven. Herinnering, verlangen en gemis zijn sleutelwoorden in de overwegend zachte, in melancholie gedrenkte gedichten. De dichter streeft daarbij duidelijk naar transparantie.